

**УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ**  
**Факултет политичких наука**  
**Изборном већу**

На основу члана 63. став 1, члана 64. став 5. и 7. и члана 65. став 1. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 76/05, 100/07-аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14. и 45/15-аутентично тумачење.), члана 4. и 11. Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду ("Гласник Универзитета у Београду", бр. 142 од 16.06. 2008.г, бр.150. од 17.06.2009.г. и бр. 160. од 13.04.2011. године) и члана 108. став 1. Статута Универзитета у Београду-Факултета политичких наука са изменама и допунама, Изборно веће Факултета политичких наука, на 2. седници одржаној 17. децембра 2015. године формирало је Комисију за припрему Извештаја о пријављеним кандидатима за избор ванредног професора, односно редовног професора за ужу научну област **Политиколошко-социолошке студије**, у саставу: **др Вукашин Павловић**, емеритус редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду, **др Чедомир Чупић**, редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду, **др Милан Јовановић**, редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду, **др Зоран Стојиљковић**, редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду и **др Јовица Тркуља**, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду. Комисија је прегледала конкурсни материјал и у складу са Законом о Универзитету и Статутом Факултета политичких наука подноси:

## **ИЗВЕШТАЈ**

### **I - О конкурсy**

Факултет политичких наука Универзитета у Београду расписао је конкурс за избор ванредног професора, односно редовног професора за ужу научну област **Политиколошко-социолошке студије**. Оглас је објављен у публикацији Националне службе за запошљавање „Послови“ број 654-655, од 30.12.2015. године. Рок за пријаву кандидата истекао је 14. јануара 2016. године. На оглас се пријавио **један кандидат**, др Славиша Орловић, ванредни професор на Факултету политичких наука Универзитета у Београду. Комисија је преузела конкурсну документацију и констатовала да је пријава поднета у складу са условима утврђеним Законом о високом образовању и Статутом Факултета политичких наука, односно конкурсом.

### **II – О кандидату**

#### **1. Биографски подаци кандидата**

Др Славиша Орловић рођен је 19. фебруара 1966. године у Косовској Митровици где је завршио основну и средњу школу. На Факултету политичких наука, смер - Међународно-политички, дипломирао је 1994. године на тему „Избори и политички маркетинг“. Магистерске студије завршио је на Факултету политичких наука Универзитета у Београду на смеру за Политичку социологију, где је са успехом одбранио **магистарску тезу** на тему „Олигархијске тенденције у политичким

партијама“ 2001. године. **Докторску дисертацију** на тему „Политичке партије и развој демократије“ одбранио је 2006. године, на Факултету политичких наука Универзитета у Београду.

Пре доласка на Факултет политичких наука, радио је у Ректорату Универзитета у Београду (1997-2003) као Руководилац Сектора за научно-образовну делатност и Заменик генералног секретара Универзитета у Београду. На Факултету политичких наука је ангажован у настави од 2001/2002. најпре на предмету Општа социологија. У звање асистента мр на предмету Политичка социологија изабран је 2003. године. У звање доцента др за област Социолошко-политиколошке студије, за наставни предмет Политичка социологија изабран је 2006., а у **звање ванредног професора** за област политиколошко-социолошке студије изабран је 24.05.2011. године, где **предаје следеће предмете**: На основним студијама: Политичка социологија и Партије и партијски системи; На мастер студијама: Политичке партије и избори (стара акредитација), Политичке партије и идеологије (реакредитација), Политички живот Србије, Парламентаризам (стара акредитација), Теорија и модели демократије (стара акредитација), Парламентаризам и модели демократије (реакредитација); На докторским студијама: Цивилно друштво, партије и избори (стара акредитација) и Репрезентација и политичке институције (реакредитација).

Био је на **стручном усавршавању** на University of Westminster у Лондону, Велика Британија, два месеца, јули и август 2003. године. Провео је два семестра (једанаест месеци) школске 2004/2005 на University of Kansas (САД) у оквиру *Junior Fellowship Development Program*, American Council. На University College London (UCL, Лондон, Велика Британија), провео је две недеље од 15. до 30.11.2006. године у оквиру Centar for South-East European Studies. На University of Oxford, Nuffield College, (Велика Британија) провео је месец дана од 18.02. до 15.03.2009. године као стипендиста.

На 12. конкурс Задужбине Андрејевић магистарски рад "*Олигархијска моћ у политичким партијама*" изабран је за објављивање у библиотеци Академиа као најбољи у својој научној дисциплини. Победник је *Capston Conference*, јула 2004. Кишинов, Молдавија, у организацији American Council у презентацији радова на енглеском језику међу 50-ак стипендиста Junior Faculty Development Program –а. Добитник је награде „Десимир Тошић“, за најбољи серијал текстова у медијима објављен током 2012. године коју додељује издавачка кућа Службени гласник.

Био је председник Удружења Фулбрајтових стипендиста Србије (2012-2014). Члан је руководства Удружења за политичке науке Србије. Ко-руководилац је Центра за демократију Факултета политичких наука. Члан је Високог службеничког савета Владе Републике Србије. Од 2015. године, уредник је у издавачкој кући Службени Гласник за област „Друштво и наука“. Говори енглески језик. Ожењен је и има два сина.

### III СПИСАК ОБЈАВЉЕНИ РАДОВА

#### 1) Радови објављени пре избора у звање асистента магистра

ОРЛОВИЋ, Славиша. Еколошки ethos. У: ПАВЛОВИЋ, Вукашин (ур.). *Екологија, религија, етика*, (Библиотека Екологија). 1. изд. Београд: Завод за уџбенике, 2013, стр. 143-146. [COBISS.SR-ID 44224015]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Олигархијска моћ у политичким партијама : магистарски рад. Београд: [С. Орловић], 2001. 231 листа. [COBISS.SR-ID 515126615]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Промене у спектру политичких странака, у зборнику Посткомунизам и демократске промене, Приредили, Вучина Васовић и Вукашин Павловић, Југословенско удружење за политичке науке и Факултет политичких наука, 2001, Београд; [COBISS.SR-ID 103046412]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Политичке партије и моћ, (Библиотека Агора). Београд: Југословенско удружење за политичке науке: Чигоја штампа, 2002. 383 стр. ИСБН 86-7558-073-8. [COBISS.SR-ID 181136903]

---

#### 2) Радови објављени у периоду након избора у звање асистента, а пре избора у звање доцента

ОРЛОВИЋ, Славиша. Контрoверзе, апсурди и парадокси партијско-политичке сцене Србије, Нова српска политичка мисао, (<http://www.nspm.org.yu/Komentari/komentari%20orlovic1.htm>) 12.05.2003., Београд

ОРЛОВИЋ, Славиша. Глобализација : свет међуповезаности и међузависности. У: ТРКУЉА, Јовица (ур.), ет ал. Искушења глобализације : [зборник радова са округлог стола "Глобализација, европеизација и национални идентитет", Кикинда, 2. и 3. октобар 2003. године], (Кикиндски дијалози, св. 3). Кикинда: Скупштина општине: Народна библиотека "Јован Поповић", 2004, стр. 53 - 73. [COBISS.SR-ID 33760783]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Компетиција и консензус политичких партија о стратегији демократских промена. У: ВАСОВИЋ, Вучина (ур.), ПАВЛОВИЋ, Вукашин (ур.). Услови и стратегије демократизације. Београд: Југословенско удружење за политичке науке: Факултет политичких наука, 2004, стр. 171-183. [COBISS.SR-ID 32629519]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Полупредседнички систем и партијски систем Србије. У: ЛУТОВАЦ, Зоран, ет ал. Политичке странке у Србији : структура и функционисање. Београд: Фондација Фридрих Еберт: Институт друштвених наука, 2005, стр. 163-186. [COBISS.SR-ID 513721175]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Недемократичност партија и демократизација друштва. У: ЛУТОВАЦ, Зоран, ет ал. Демократија у политичким странкама Србије. Београд: Фондација Фридрих Еберт: Институт друштвених наука, 2006, стр. 95-120. [COBISS.SR-ID 513557591]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Демократска консолидација Србије: изазови конституционализације и институционализације. У: МИХАИЛОВИЋ, Срећко, ет ал. Пет година транзиције у Србији. 2. Београд: Социјалдемократски клуб: Фондација Фридрих Еберт, 2006, стр. 92-109. [COBISS.SR-ID 31384079]

#### **Објављени прикази књига:**

ОРЛОВИЋ, Славиша. Од слободе једног до слободе свих. Нова српска политичка мисао, ISSN 1450-7382, 2008, год. 16, бр. 1/2, стр. 279-286. [COBISS.SR-ID 512970327]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Систем против човека. Нова српска политичка мисао, ISSN 1450-7382, 2002, год. 9, бр. 1/4, стр. 331-335. [COBISS.SR-ID 513803607]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Политичка теорија и одговори на изазове "политичког". Годишњак ..., ISSN 1820-6700, 2007, год. 1, бр. 1, стр. 444-458. [COBISS.SR-ID 512529239]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Демократска цивилност : Вукашин Павловић: Цивилно друштво и демократија : Удружење за политичке науке Србије и Црне Горе, Чигоја штампа, Грађанске иницијативе и Факултет политичких наука, Београд, 2004. Култура полиса, ISSN 1820-4589, 2005, год. 2, бр. 2/3, стр. 715-724. [COBISS.SR-ID 513803351]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Политичке партије и развој демократије : докторска дисертација. Београд: [С. Орловић], 2006. 408 стр. [COBISS.SR-ID 31348495]

.....

### **3) Радови објављени у периоду након избора у звање доцента, а пре избора у звање ванредног професора**

#### **1. Научне књиге; монографије Р 10**

ОРЛОВИЋ, Славиша. Политички живот Србије: између партократије и демократије, (Библиотека Друштвена мисао, Едиција Начела политике, књ. 15). Београд: Службени гласник, 2008. 670 стр., табеле. ISBN 978-86-7549-748-6. [COBISS.SR-ID 153851916]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Политиколошки огледи, Политичка теорија и политичка социологија, Службени гласник, 2010. ISBN 978-86-519-0651-3 [COBISS.SR-ID 178513932]

#### **2. Поглавља у књигама или чланци - Р 20**

ОРЛОВИЋ, Славиша. Различита схватања слободе у савременој политичкој теорији. Годишњак ..., 2007, год. 1, бр. 1, стр. [111]-136. [COBISS.SR-ID 513150908]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Класична и савремена схватања демократије. Годишњак ..., 2008, стр. 47-71. [COBISS.SR-ID 512962647]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Теорија коалиција и формирање владе, Годишњак..., 2010, год. 4. бр. 4, стр. 97-125, COBISS.SR-ID 145774604

ОРЛОВИЋ, Славиша. Европски парламент и европске странке - перспектива за Србију. У: ЛУТОВАЦ, Зоран, КОМШИЋ, Јован, БОГОСАВЉЕВИЋ, Срђан, ЛАЗИЋ, Младен, ВУЛЕТИЋ, Владимир, МИЛИВОЈЕВИЋ, Ксенија, ОРЛОВИЋ, Славиша, ЂОРЂЕВИЋ, Снежана, ТОДОРИЋ, Владимир, СТОЈИЉКОВИЋ, Зоран, СВИЛАНОВИЋ, Горан. Политичке странке у Србији и Европска унија. Београд: Фондација Фридрих Еберт: Факултет политичких наука, 2007, стр. 123-144. [COBISS.SR-ID 512905148]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Идеологије и програми у партијским сучељавањима. У: ЛУТОВАЦ, Зоран (ур.), ОРЛОВИЋ, Славиша, АНТОНИЋ, Слободан, ВУКОМАНОВИЋ, Дијана, СТОЈИЉКОВИЋ, Зоран, ВУЈАЧИЋ, Илија, ЂУРКОВИЋ, Миша, МИХАИЛОВИЋ, Срећко, ГЛИГОРОВ, Владимир, КОМШИЋ, Јован, ПАЈВАНЧИЋ, Маријана, ПАНТИЋ, Драгомир. Идеологија и политичке странке у Србији. Београд: Фондација Фридрих Еберт: Факултет политичких наука: Институт друштвених наука, 2007, стр. 11-49. [COBISS.SR-ID 512876220]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Проблеми демократске консолидације Србије. У: ПАВЛОВИЋ, Душан (ур.). Консолидација демократских установа у Србији после 2000. године: годину дана после, (Библиотека Друштвена мисао, Едиција Став, књ. 16). Београд: Службени гласник, 2008, стр. 77-112. [COBISS.SR-ID 513737559]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Скупштина Србије у борби против корупције. У: ЛУТОВАЦ, Зоран, БАРАЋ, Верица, ВАСИЋ, Радмила, ВАСИЛИЋ, Јелисавета, ОРЛОВИЋ, Славиша, БОГИЋ, Јосип, ШУКОВИЋ, Данило, ГОЛУБОВИЋ, Загорка, ЗЛАТИЋ, Иван, ЋИРИЋ, Јован. Борба против корупције у Србији : између Националне стратегије и Акционог плана. Београд: Фондација Фридрих Еберт, 2006, 2006, стр. 87-106. [COBISS.SR-ID 513787479]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Liderство у политичким партијама. У: ЛУТОВАЦ, Зоран (ур.), СТОЈИЉКОВИЋ, Зоран, ПАНТИЋ, Драгомир, ПАВЛОВИЋ, Зоран М., МИХАИЛОВИЋ, Срећко, ОРЛОВИЋ, Славиша, ВУЈОВИЋ, Златко, КОМАР, Оливера, СИЉАНОВСКА ДАВКОВА, Гордана, ПЕЈАНОВИЋ, Мирко, КУКИЋ, Славо, ШИЈАКОВИЋ, Иван, САДИКОВИЋ, Елмир, ЧУЛАР, Горан, ШИБЕР, Иван, ФИНК ХАФНЕР, Даница, КРАШОВЕЦ, Аленка. Политичке странке и бирачи у државама бивше Југославије. Београд: Фондација Фридрих Еберт: Институт друштвених наука, 2006, 2006, стр. 137-171. [COBISS.SR-ID 513786967]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Политичке консеквенце изборних система. У: МИХАИЛОВИЋ, Срећко, СТОЈИЉКОВИЋ, Зоран, ВУКОВИЋ, Ђорђе, ЈОВАНОВИЋ, Милан, ОРЛОВИЋ, Славиша, ПАЈВАНЧИЋ, Маријана, ШАБИЋ, Родољуб, ЛИЛИЋ, Стеван, ИЛИЋ, Јован, ПОБУЛИЋ, Симеон, РАЈАЧИЋ-ЧАПАКОВИЋ, Јелица, МАРЈАНОВИЋ, Радован. Како до бољег изборног система. Београд: Социјалдемократски клуб: Центар за слободне изборе и демократију, 2006, стр. 71-90. [COBISS.SR-ID 513722455]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Институционални капацитети града Београда : ретроспективно и проспективно. У: ПАВЛОВИЋ, Вукашин (ур.), ОРЛОВИЋ, Славиша (ур.). Београд, демократска метропола. Београд: Универзитет, Факултет политичких наука: Центар за демократију Факултета политичких наука, 2009, стр. 23-57. [COBISS.SR-ID 513738327]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Парламентаризам и партијски живот. У: ПАВЛОВИЋ, Вукашин (ур.). Политичке институције и демократија. Београд: Факултет политичких наука, 2006, стр. 77-99. [COBISS.SR-ID 32786447]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Држава у процесу глобализације. У: ПАВЛОВИЋ, Вукашин (ур.), СТОЈИЉКОВИЋ, Зоран (ур.). Савремена држава. Београд: Фондација Конрад Аденауер: Факултет политичких наука, Центар за демократију, 2008, стр. 103-124. [COBISS.SR-ID 512929879]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Независна тела, четврта грана власти или контролор власти. У: ПАВЛОВИЋ, Вукашин (ур.), СТОЈИЉКОВИЋ, Зоран (ур.). (стр. 231- 269), у: Савремена држава, структура и социјалне функције, Београд: Конрад Фондација Конрад Аденауер: Факултет политичких наука, Центар за демократију, 2008, стр. 231-269. [COBISS.SR-ID 176868108]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Ре-дизајнирање политичких институција, У: ПАВЛОВИЋ, Вукашин (ур.), Квалитет политичких институција, Београд: Факултет политичких наука, Центар за демократију, 2010. стр. 65-101, [COBISS.SR-ID 181041932]

### **3. Техничка решења - Р 30**

ПАВЛОВИЋ, Вукашин (ур.), ОРЛОВИЋ, Славиша (ур.). Дилеме и изазови парламентаризма. Београд: Фондација Конрад Аденауер: Факултет политичких наука, 2007. 366 стр., табеле. ИСБН 978-86-84031-30-5. [COBISS.SR-ID 145792524]

ПАВЛОВИЋ, Вукашин (ур.), ОРЛОВИЋ, Славиша (ур.). Београд, демократска метропола. Београд: Универзитет, Факултет политичких наука: Центар за демократију Факултета политичких наука, 2009. 381 стр., илустр. ISBN 978-86-84031-40-4. [COBISS.SR-ID 172262156]

ПАВЛОВИЋ, Вукашин, ЂОРЂЕВИЋ, Снежана, ЈОВАНОВИЋ, Милан, СТОЈИЉКОВИЋ, Зоран, ОРЛОВИЋ, Славиша, ОРЛОВИЋ, Славиша (ур.). Подизање капацитета политичких институција града Београда. Београд: Факултет политичких наука, 2010. 148 стр., илустр. ISBN 978-86-84031-43-5. [COBISS.SR-ID 175492108]

### **4. Објављени радови међународног значаја - Р50**

**ORLOVIĆ, Slaviša. Parties and the party system of Serbia and European integrations. *Journal of Southern Europe and the Balkans*, 2008, vol. 10, no. 2, str. 205-222, doi: DOI: 10.1080/146131190802146356. [COBISS.SR-ID 513803863] Web of Sciences**

**ORLOVIĆ, Slaviša. Europeanisation and democratisation of parties and party system of Serbia. *Politics in Central Europe*, 2007, vol. 3, no. 1/2, str. 92-105. [COBISS.SR-ID 512596311]**

ОРЛОВИЋ, Славиша. Надлежности парламента. У: ПАВЛОВИЋ, Вукашин (ур.), ОРЛОВИЋ, Славиша (ур.). Дилеме и изазови парламентаризма. Београд: Фондација Конрад Аденауер: Факултет политичких наука, 2007, 2007, стр. 141-167. [COBISS.SR-ID 513789015]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Изазови репрезентативне (представничке) демократије. У: ПОДУНАВАЦ, Милан (ур.). Држава и демократија, (Библиотека Наука, Едиција Појединачна издања). Београд: Службени гласник: Факултет политичких наука, 2010, 2010, стр. 369-388. [COBISS.SR-ID 513732951]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Деловање партија националних мањина. У: СТАНОВЧИЋ, Војислав (ур.). Положај националних мањина у Србији : зборник радова са научног скупа одржаног 24-26. новембра 2005., (Научни скупови, Одељење друштвених наука, Међуодељенски одбор за проучавање националних мањина и људских права, књ. 120, књ. 30). Београд: Српска академија наука и уметности, 2008, стр. 153-177. [COBISS.SR-ID 513740631]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Примена Болоњске декларације кроз израду силабуса ре-дизајнирање наставних предмета/курсева. У: ВУЧО, Јулијана (ур.). Савремене тенденције у настави језика и књижевности : зборник радова. Београд: Министарство за науку и заштиту животне средине: Филолошки факултет Универзитета, 2007, стр. 465 - 474. [COBISS.SR-ID 33859599]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Уставни консензус : случај Србија. У: ПОДУНАВАЦ, Милан (ур.). Политичка и конституционална интеграција дубоко подељених друштава. Београд: Фондација Хаинрих Бел, Регионални уред за Југоисточну Европу, 2008, стр. 138-150. [COBISS.SR-ID 513733463]

## **5. Објављени радови националног значаја Р 60**

ОРЛОВИЋ, Славиша. Јавна слушања као институција парламентарне праксе = Публиц хеарингс. Београд: Програм Уједињених нација за развој, 2007. 41 стр., илустр. ISBN 978-86-7728-045-1. [COBISS.SR-ID 140876300]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Парламент и грађани : водич за грађане и удружења грађана [у обликовању и примени јавних политика]. Београд: Програм Уједињених нација за развој, 2009. В, 83 стр., граф. прикази, табеле. ISBN 978-86-7728-108-3. [COBISS.SR-ID 168327948]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Косово и Метохија - између обећане независности и фактичке поделе. Херетикус, 2007, вол. 5, но. 3/4, стр. 36-58. [COBISS.SR-ID 147322636]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Демократска цивилност. Годишњак ..., 2007, год. 1, бр. 1, стр. 464-469. [COBISS.SR-ID 148041996]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Политичка теорија и одговори на изазове "политичког". Годишњак ..., 2007, год. 1, бр. 1, стр. 444-458. [COBISS.SR-ID 512529239]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Од слободе једног до слободе свих. Нова срп. полит. мисао, 2008, год. 16, бр. 1/2, стр. 279-286. [COBISS.SR-ID 512970327]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Парламент и грађани - партнерство за добру владавину. У: ЋОСИЋ, Данко (ур.). Држање владе одговорном: тражимо успешна решења. Београд: ПроКонцепт, 2008, стр. 39-55. [COBISS.SR-ID 513582679]

ORLOVIĆ, Slaviša. Parliament and Citizens – Partnership for Good Rule, in: “*Holding the Government Accountable – in Search for Successful Solutions*” conference, are part of the “Inclusion of Civil Society in Poverty Related Policy Process”, edited by Danko Ćosić, ProConcept i UNDP Serbia, str. 39-56, COBISS.SR-ID 148699660

ОРЛОВИЋ, Славиша. Парламент и независна тела. У: ЧАМЕРНИК, Борис (ур.), МАНИЋ, Јелена (ур.), ЛЕДЕНИЧАН, Биљана (ур.). Народна скупштина Републике Србије и независни државни органи/тела : материјали са конференције "Народна скупштина Републике Србије и независни државни органи/тела", одржане у Београду, 26-27. новембра 2009. године, и преглед примера међународне праксе. Београд: Програм Уједињених нација за развој у Србији, 2010, стр. 118-125. [COBISS.SR-ID 513799511]

ORLOVIĆ, Slaviša. The Parliament and Independent Bodies, in: *National Assembly of the Republic of Serbia and Independent Bodies: materials from the Conference „National Assembly of the Republic of Serbia and Independent Bodies“, Belgrade, 26-27 November 2009 and on overview of the examples of international practice*, edited by Boris Čemernik, Jelena Manić i Biljana Ledenica, UNDP, Beograd, 2010. str. 116-124, ISBN 978-86-7728-125-0

**Радови објављени после избора у звање доцента прерачунати према Р класификацији, објављеној у Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду**

Vrsta naučnog rezultata	Minimalna vrednost i koeficijenta kompetentnosti	Ostvareni rezultat kandidata
R10+R20+R50+R61+R62	16.67	71,5
Od toga		
R10+R20+R50+R61	10	70
I		
R63-66+R70	3.33	4

.....



**4) Радови објављени од избора у звање ванредног професора према Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (пречишћен текст):**

1) Најмање два рада објављена после избора у звање ванредног професора у научним часописима са SCI, AHCI, ERIH или листе престижних светских часописа за поједине научне области коју утврђује Универзитет на предлог факултета, или најмање три рада објављена у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком. Кандидат је такође испунио овај услов ако је објавио један рад у часопису са SCI листе, односно у часопису са SSCI, AHCI, ERIH или листе престижних светских часописа за поједине научне области коју утврђује Универзитет на предлог факултета и два рада објављена у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком.

1. ОРЛОВИЋ, Славиша. Политичко представљање националних мањина - Србија у компаративној перспективи. *Миграцијске и етничке теме*, ISSN 1333-2546, 2011, год. 27, но. 3, стр. 393-417. [COBISS.SR-ID 515704919]

2. ОРЛОВИЋ, Славиша. "Elections and the Formation of Governments in Serbia 2000-2014", *The South Slav Journal*, vol. 33, Nos. 3-4 (Autumn 2014), pp. 50-82. ISSN 0141-6146

3. ОРЛОВИЋ, Славиша. Медији и демократија и/ или медиократија, *Политичка мисао*, Загреб, Хрватска (У прилогу оригинал потврда да је прихваћен текст)

4. ОРЛОВИЋ, Славиша. The Influence of Electoral System on Party Fragmentation in Serbian Parliament (стр. 91-106), *Serbian Political Thought*, UDK 32 No.1/2015 Year VII Vol. 11. P. ISSN1450-5460

5. ОРЛОВИЋ, Славиша. Друштвени расцепи и њихов утицај на партијски систем Србије, (стр. 103-124), *Српска политичка мисао*, Посебно издање, 2015. ISSN 0354-5989 UDK

**2) Научна монографија/књига односно уџбеник или критичка монографска публикација.**

1. ОРЛОВИЋ, Славиша. Изборни бумеранг: политичке последице изборних система, (Едиција Катедра). Београд: Факултет политичких наука, 2015. ISBN 978-86-84031-68-8. [COBISS.SR-ID 214885900]

2. ОРЛОВИЋ, Славиша. Партије и партијски системи, Теоријско-аналитички оквир (Едиција Катедра), Факултет политичких наука Универзитета у Београду, 2015. ISBN 978-86-84031-87-9; COBISS.SR-ID 220087308

**3) Најмање два рада објављена након избора у звање ванредног професора у водећем часопису националног значаја у одређеној научној области**

1. ОРЛОВИЋ, Славиша. Председник Републике: конституционално-институционалне дилеме, *Годишњак, Универзитет у Београду Факултет политичких наука*, јун, 2015, Година IX, Број 13, стр. 151-164, ISSN 1820-6700, COBISS.SR-ID 145774604

2. ОРЛОВИЋ, Славиша. Парламентарни избори 2014: контекст, актери и исходи. *Политички живот*, ISSN 2217-7000, 2014, бр. 11, стр. 37-47. [COBISS.SR-ID 516157527]

#### 4) Најмање два рада са међународног научног скупа објављена у целини

1. ОРЛОВИЋ, Славиша. Парламент као епицентар демократије. У: ОРЛОВИЋ, Славиша (ур.). *Искушења парламентаризма*. Београд: Фондација Фридрих Еберт: Центар за демократију, Факултет политичких наука Универзитета у Београду 2013, стр. 27-37. [COBISS.SR-ID 45019151]

2. ОРЛОВИЋ, Славиша. Критичко мишљење и јавно деловање политиколога (интелектуалаца). У: ПОДУНАВАЦ, Милан (ур.), ПАУНОВИЋ, Жарко (ур.). *Политика: наука и професија : зборник радова са међународне научне конференције "Политика: наука и професија"*, (Београд, 31. мај - 02. јун 2013). Београд: Факултет политичких наука: Удружење за политичке науке Србије, 2013, стр. 153-166. [COBISS.SR-ID 515832151]

3. ORLOVIĆ, Slaviša. Constitutional, political and institutional framework of the National assembly of the Republic of Serbia. u: *Comparative Analysis of Democratic Performances of the Parliaments of Serbia, Bosnia and Herzegovina and Montenegro*. Belgrade: University, Faculty of Political Sciences, Centre for Democracy; Sarajevo: Sarajevo Open Centre; Podgorica: Faculty of Political Science, University, 2013, str. 17-46. [COBISS.SR-ID 515247191]

ОРЛОВИЋ, Славиша. Уставни, политички и институционални оквир Народне скупштине Републике Србије, у: *Демократске перформансе парламената Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе*, стр. 15-42, Београд, Факултета политичких наука Универзитета у Београду, Сарајевски отворени центар и Факултет политичких наука Универзитета Црне Горе, 2013  
ISBN 978-86-84031-35-0;

4. ORLOVIĆ, Slaviša. Challenges of representative democracy. У: PODUNAVAC, Milan (ur.). *State and Democracy*, (Edition Society and Science). Београд: Службени гласник: Факултет политичких наука, 2011, стр. 432-455. [COBISS.SR-ID 514808151]

5. ORLOVIĆ, Slaviša. Political transformation and socio-economic changes in Serbia. У: DEHNERT, Stefan (ur.), STAMBOLIEVA, Maria. *Welfare states in transition: 20 years after the Yugoslav welfare model*. Sofia: Friedrich Ebert Foundation, 2011, str. 262-287. [COBISS.SR-ID 514704215]

6. ORLOVIĆ, Slaviša. Political transformation and socio-economic changes in Serbia. У: DEHNERT, Stefan (ur.), STAMBOLIEVA, Maria. *Welfare states in transition: 20 years after the Yugoslav welfare model*. Sofia: Friedrich Ebert Foundation, 2011, str. 262-287. [COBISS.SR-ID 514704215]

7. ОРЛОВИЋ, Славиша. Трансформација политичких партија под утицајем медија. У: ПОДУНАВАЦ, Милан (ур.). *Устав и демократија у процесу трансформације : зборник радова са међународне научне конференције "Држава и демократија у процесу европеизације Србије"*, Београд, 27-29. мај 2011. године. Београд: Факултет

политичких наука: Удружење за политичке науке Србије, 2011, стр. 299-321. [COBISS.SR-ID 515195479]

8. ORLOVIĆ, Slaviša. *Development of Civil Society in Serbia since 1980s*, u: *Development of Civil Society in Countries in the Territory of former Yugoslavia since 1980s*, Edited by Danica Fink-Hafner, Faculty of Social Sciences (Fakulteta za društvene vede), Ljubljana, 2015, ISBN 978-961-235-728-3

**5) Најмање два рада са научног скупа националног значаја објављена у целини, или један рад са научног скупа националног значаја објављена у целини и уређивање тематског зборника радова односно часописа.**

1. ОРЛОВИЋ, Славиша. Партијски систем Србије. У: ОРЛОВИЋ, Славиша (ур.). Партије и избори у Србији: 20 година. Београд: Факултет политичких наука: Центар за демократију: Фондација Фридрих Еберт, 2011, стр. 11-70. [COBISS.SR-ID 514501207]

2. ОРЛОВИЋ, Славиша. Изборни систем и институционални дизајн. У: СТОЈИЉКОВИЋ, Зоран (ур.), СПАСОЈЕВИЋ, Душан (ур.). Препоруке за измену изборног законодавства у Србији. Београд: National Democratic Institute for International Affairs, 2011, стр. 31-50. [COBISS.SR-ID 514504023]

3. ОРЛОВИЋ, Славиша. Синдикати, политика и политичке странке. У: МИХАИЛОВИЋ, Срећко, ет ал. Синдикати и политика, (Појединачна издања). Београд: Службени гласник, 2012, стр. 59-71. [COBISS.SR-ID 515777879]

4. ОРЛОВИЋ, Славиша. Излазност на изборима: између партиципације и репрезентације. У: СТОЈИЉКОВИЋ, Зоран (ур.). Зашто гласам како гласам ако уопште гласам: зборник радова са конференције. Београд: Фондација Фридрих Еберт, 2012, стр. 197-209. [COBISS.SR-ID 515203927]

5. ОРЛОВИЋ, Славиша. Предизборне коалиције и формирање Владе у Србији 2012. године. У: Избори и формирање Владе у Србији 2012.. Београд: Факултет политичких наука, Центар за демократију, 2012, стр. 99-119. [COBISS.SR-ID 515206231]

6. ОРЛОВИЋ, Славиша. Препреке консолидацији демократије у Србији. У: СТОЈИЉКОВИЋ, Зоран (ур.). Лавиринти транзиције. Београд: Фондација Фридрих Еберт: Факултет политичких наука, Центар за демократију, 2012, стр. 205-216. [COBISS.SR-ID 515200087]

7. ОРЛОВИЋ, Славиша. Анализа процеса усвајања Закона о Народној скупштини. У: СТОЈИЉКОВИЋ, Зоран (ур.), ЛОНЧАР, Јелена (ур.), СПАСОЈЕВИЋ, Душан (ур.). Политичке странке и законодавна активност Народне скупштине Републике Србије : студија у оквиру пројекта Јачање одговорности Народне скупштине Републике Србије. Београд: Факултет политичких наука, Центар за демократију: Програм за развој Уједињених нација (УНДП), 2012, стр. 29-45. [COBISS.SR-ID 515198551]

8. ОРЛОВИЋ, Славиша. Изазови социјалдемократије, у: Левица у посткризном контексту, Уредник, Зоран Стојиљковић стр. 41- 52, Фондација Фридрих Еберт, Центар за демократију Факултета политичких наука у Београду, 2013. ISBN 978-86-83767-44-1, COBISS.SR-ID 203037964

9. ОРЛОВИЋ, Славиша. Институционализација партијског система и консолидација демократије. У: Србија и глобализација : (поводом 80 година живота проф. др Радоша Смиљковића). Београд: Факултет политичких наука, 2015, стр. 199-213. [COBISS.SR-ID 516450903]

#### **6) Уређивање тематских зборника радова/часописа**

1. ОРЛОВИЋ, Славиша (уредник, аутор додатног текста). *Партије и избори у Србији : 20 година*. Београд: Факултет политичких наука: Центар за демократију: Фондација Фридрих Еберт, 2011. 396 стр., граф. прикази. ISBN 978-86-84031-49-7. [COBISS.SR-ID 182789900]

2. ОРЛОВИЋ, Славиша. (уредник, аутор додатног текста), *Избори и формирање Владе у Србији 2012..* Београд: Факултет политичких наука, Центар за демократију, 2012, стр. 99-119. [COBISS.SR-ID 515206231]

3. ОРЛОВИЋ, Славиша. (уредник, аутор додатног текста): *Comparative Analysis of Democratic Performances of the Parliaments of Serbia, Bosnia and Herzegovina and Montenegro*. Belgrade: University, Faculty of Political Sciences, Centre for Democracy; Sarajevo: Sarajevo Open Centre; Podgorica: Faculty of Political Science, University, 2013, str. 17-46. [COBISS.SR-ID 515247191]

ОРЛОВИЋ, Славиша, (уредник, аутор додатног текста). *Демократске перформансе парламената Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе*. Београд: Факултет политичких наука; Сарајево: Сарајевски отворени центар; Подгорица: Факултет политичких наука, 2012, стр. 269-291. [COBISS.SR-ID 515229271]

4. ОРЛОВИЋ, Славиша (уредник, аутор додатног текста). *Искушења парламентаризма*. Београд: Фондација Фридрих Еберт: Центар за демократију, 2013. 178 стр., табеле. ISBN 978-86-83767-45-8. [COBISS.SR-ID 203834636]

5. ОРЛОВИЋ, Славиша (уредник). Националне мањине у демократским друштвима, Тематски број часописа, *Политички живот*, бр.9, 2013. ISSN 2217-7000

6. ОРЛОВИЋ, Славиша (уредник). Председнички избори у САД 2012., Тематски број часописа, *Политички живот*, бр.6, 2013. ISSN 2217-7000

#### **Поглавља у научним и стручним монографијама**

1. ОРЛОВИЋ, Славиша. *Constitutionalinstitutional design of the Republic of Serrbia, у: How to make intra-party democracy possible? Institutional fators and internal dynamics of intra-party relations in Serbia*, Faculty of Political Science University of Belgrade, Centar for monitoring and Research CEMI, Podgorica, ISBN: 978-86-6425-004-7, COBISS.SR-ID 2188199052

ОРЛОВИЋ, Славиша. Конституционално-институционално устројство Републике Србије (стр. 9-26), у: *Како интерну страначку демократију учинити могућом? Институционални фактори и интерна динамика унутарстраначких односа*, Факултет политичких наука Универзитета у Београду и Центар за мониторинг и истраживање ЦЕМИ Подгорица, ISBN: 978-86-6425-006-1

2. ОРЛОВИЋ, Славиша. Лидерство у политичким партијама, стр. 356-369, у: Политичка социологија савременог друштва, 2014. приредио Зоран Стојиљковић, Завод за уџбенике Београд, ISBN 978-86-17-18785-7, COBISS.SR-ID 207532300

#### **Радови објављени у публикацијама које нису категорисане:**

1. ОРЛОВИЋ, Славиша. Таоци политике : 2003-2013 : [колумне], (Библиотека: Друштво и наука, Едиција Публикус). Београд: Службени гласник, 2014. 240 стр. ISBN 978-86-519-1818-9. [COBISS.SR-ID 204695308]

2. ОРЛОВИЋ, Славиша. Consociational experiments in the Western Balkans: Bosnia and Herzegovina and Macedonia, *New Balkan Politics*, No.17 - 2015, Skoplje, Makedonija <http://www.newbalkanpolitics.org.mk/cat/issue-17/140>, ISSN 1409-870

3. ОРЛОВИЋ, Славиша. Политичке последице изборног система у Србији. *Политички живот*, бр. 4, ISSN 2217-7000, 2012, стр. 7-12. [COBISS.SR-ID 514894423] M53

4. ОРЛОВИЋ, Славиша. Предизборне коалиције у Србији 2012. *Политички живот*, бр. 5, 2012. Центар за демократију Факултета политичких наука у Београду и Службени гласник, стр. 63-73, ISSN 2217-7000 = Политички живот; COBISS.SR-ID 186943756;

5. ОРЛОВИЋ, Славиша. Председнички избори у САД 2012. *Политички живот*, бр. 6, 2012. Центар за демократију Факултета политичких наука у Београду и Службени гласник, стр. 63-73, ISSN 2217-7000 = Политички живот; COBISS.SR-ID 186943756;

6. ОРЛОВИЋ, Славиша. Консолидација демократије у Словенији и Србији: упоредна анализа. *Политички живот*, ISSN 2217-7000, 2011, бр. 3, стр. 49-64. [COBISS.SR-ID 514786903]

7. ОРЛОВИЋ, Славиша. Партијска сцена и предизборна кампања у Србији. *Анализа политике*, ISSN 2217-6233, 2011, бр. 1, стр. 7-12. [COBISS.SR-ID 184955148]

#### **Завршни извештај о резултатима истраживања**

1. ORLOVIĆ, Slaviša, LONČAR, Jelena, SPASOJEVIĆ, Dušan, RADOJEVIĆ, Dragana Đ.. *Improvement of democratic performances of the National assembly of the Republic of Serbia: recommendations*. Belgrade: Faculty of Political Sciences, 2012. 94 str., tabele. [COBISS.SR-ID 515246679]

2. ОРЛОВИЋ, Славиша, ЛОНЧАР, Јелена, СПАСОЈЕВИЋ, Душан, РАДОЈЕВИЋ, Драгана Ђ.. Побољшање демократских перформанси Народне скупштине Републике Србије : препоруке. Београд: Факултет политичких наука, Центар за демократију, 2012. 90 стр., табеле. ISBN 978-86-84031-58-9. [COBISS.SR-ID 195951884]

3. ОРЛОВИЋ, Славиша, ЛОНЧАР, Јелена, БАНОВИЋ, Дамир, ВУЈОВИЋ, Златко. Упоредна анализа демократских перформанси парламената Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе. У: Демократске перформансе парламената Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе. Београд: Факултет политичких наука; Сарајево: Сарајевски отворени центар; Подгорица: Факултет политичких наука, 2012, стр. 269-291. [COBISS.SR-ID 515229271]

**7) Чланство у уређивачким одборима домаћих и међународних часописа, скупова и струковних удружења, или предавање по позиву на универзитетима у иностранству,**

1) 1. Славиша Орловић је главни уредник часописа за анализу политике *Политички живот*, Факултет политичких наука - Центар за демократију (12 бројева, М53).

2. Члан је редакције часописа *Култура полиса* (М51), Нови Сад.

2) Кандидат Орловић организовао је три међународне научне конференције од избора у претходно звање и то:

1. 2012. (28-29.09.) Међународна научна конференција: Демократске перформансе парламента Србије Босне и Херцеговине и Црне Горе (*Comparative Analyses of Democratic Performances of Serbia, Bosnia and Herzegovina and Montenegro Parliaments*), Београд, Факулте политичких наука

2. 2013. (07.06.) Међународни научни скуп, Јачи парламент - јача демократија, Факултет политичких наука Универзитета у Београду - Центар за демократију, Фондација Фридрих Еберт, 07.06.2013. Хотел Метропол, Београд

3. 2015. (20-21.11.) Социјална демократија и концепт „доброг друштва“ (*Social Democracy in Europe and the Concept of Good Society*), Факултет политичких наука Универзитета у Београду - Центар за демократију, Фондација Фридрих Еберт, Београд

3) 1. Члан је руководства Удружења за политичке науке Србије;

2. Председник Удружења фулбрајтових стипендиста Србије (2012-2014).

4) Кандидат је предавао по позиву у иностранству на:

1. Универзитет у Канзасу (2004)

2. University College London (UCL, 2006)

3. Факултет политичких наука Универзитета у Сарајеву - Парламентарне студије (мастер, 2009.)

4. Међународна летња школа мањинских права, Медулин, Хрватска (2012.)

5. Факултет политичких наука Универзитета у Сарајеву - Политичко представљање (Докторске студије, 2012/13.)

**8) Менторство у докторским дисертацијама**

Кандидат Орловић је ментор за израду четири докторска рада и члан комисије за одбрану доктората на Факултету политичких наука и Филозофском факултету у Новом Саду.

**9) Менторство односно чланство у комисијама за израду завршног рада на специјалистичким и дипломским академским студијама**

Кандидат Орловић био је ментор једног магистарског, једног специјалистичког и седамнаест мастер радова, као и тридесет дипломских радова на Факултету политичких наука у Београду и једног мастер рада на Факултету политичких наука у Сарајеву.

#### IV ПРИКАЗ НАЈВАЖНИЈИХ РАДОВА ОД ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА

- 1) ОРЛОВИЋ, Славиша. *Изборни бумеранг, политичке последице изборних система*, Факултет политичких наука БУ, Београд, 2015, 250 стр.

У књизи *Изборни бумеранг, политичке последице изборних система*, (рецензенти: проф. др Вучина Васовић, проф. др Маријана Пајванчић, проф. др Јовица Тркуља, и проф. др Милан Јовановић) Славиша Орловић је темељно, оптимално и детаљно обрадио важну тему и проблем политичког живота друштва и држава. Поготово савремених. Ова тема произилази из једне од универзалних вредности – слободе. Јер: нема слободе без слободног избора. Политичке слободе могу бити остварене само тамо где грађани имају шансу да бирају и да буду бирани. Из овог најширег проблемског подручја, којим се бави политичка филозофија и политичка теорија, издвојена је тема избора и изборних система која припада емпирији политичких наука. С правом Орловић наглашава да су избори и изборни системи вероватно најегзактнији делови емпиријске политичке науке. Ту егзактност избора и изборних система аутор је моћно демонстрирао у књизи. Такође и компетентност и зрелост: интелектуалну, научну и стручну. Врлине су и начини на које је све то представио: прецизност, јасноћа и аргументованост.

Славиша Орловић у овој књизи показује како је изборни систем једна од најважнијих институција, која снажно утиче на обликовање осталих политичких институција представничке демократије као што су партијски систем, парламент и влада. Орловић је темељно обрадио утицај изборног система на представљање у парламенту и на понашање посланика. Посебан део посветио је утицају изборног система на формирање владе. Основни циљ ове монографије је да осветли политичке последице политичких система на апстрактно-теоријском нивоу (опште-теоријска и упоредна анализа) и на конкретно историјском нивоу (изборни систем Србије и његове политичке последице).

У књизи се нижу теоријски приступи изборима и изборним системима, компаративни увиди, обиље чињеница, подаци, табеларни прегледи. Орловић је показао како се треба придржавати научне строгости која подразумева представљање свега релевантног што је неко претходно уочио о овој теми и проблематици. Аутор је дао и тумачења и могућа значења, као и сопствене ставове о изборима и изборним системима. Његова анализа избора и изборних система плодно је завршена критичким и синтетичким закључцима. При томе је прецизно дефинисао појмове избора и изборних закона, изборних система, изборног права, изборних регулација. Представио је и њихова значења и тумачења најпознатијих аутора, посебно из 20. века. У књизи су обрађене и поделе и врсте избора: демократских и недемократских, посредних и непосредних, компететивних и некомпететивних, јавних и тајних, поштених и непоштених.

Структуру своје монографије аутор је конципирао тако да садржи увод, пет делова, закључак, списак литературе, именски и предметни регистар. У првом делу „Избори и изборни системи“ (19–34) аутор је, након краћег осврта на општа питања избора и изборних система, посебно истакао важност избора као инструмента демократије, значај ширења бирачког прва, као и преглед различитих компоненти изборног система. Он је указао на теоријски оквир унутар којег ће се кретати његова анализа од првих текстова Мориса Дивержеа преко ставова Дагласа В. Реа до студија Аренда Липхарта.

Други део рада „Врсте изборних система“ (стр. 35–68) пружа увид у врсте и типологије изборних система. Прегледност и документованост овог дела постигнута је и бројним табелама и примерима.

Трећи део под насловом „Политичке последице изборних система“ је кључни, тежишни и најобимнији део књиге (стр. 69–155). У њему аутор пише о политичким последицама одређених изборних система. Најпре је указао у којој мери изборни систем утиче на сам ток избора, као што су излазност, односно одазив бирача на изборе, преко обавезног гласања све до изборне апстиненције. Затим, разматра питање у којој мери изборни систем утиче на понашање бирача али и на вођење изборне кампање. Велику пажњу аутор је с разлогом посветио међуутицају изборних и партијских система. Након приказа различитих тумачења и интерпретација „Дивержеовог закона“ и „Дивержеове хипотезе“, посебно се разматра утицај изборних система на структуру парламента, његову репрезентативност, представљање жена и мањина, као и на природу посланичког мандата. Посебно је осветљен утицај изборних система на начин формирања влада. На крају овог дела обрађена су питања односа изборних система и демократије, посебно питања колико су избори фер и поштени, као и питање изборне манипулације и управљања конфликтима.

Аутор је обрадио и како избори и изборни системи утичу на демократске владавине. Такође, подробно је анализирао односе између партијских и изборних система, као и контроверзе које из тих односа произилазе. Анализу је добро поткрепио најпознатијим теоретичарима ове проблематике: Морисом Дивержеом, Вилијемом Рејкером, Геријем Коксом, Петером Ордешоком, Олгом Шветсовом, Колином Лејсом, Ароном Вилдавским, Ђованијем Сартиријем, Даласом Реом, Дитером Ноленом, Саром Бирх. Када је у питању међусобни утицај изборног система и демократије, Орловић сматра да је изборни систем један од принципијелних чинилаца који утиче и према којем се профилишу два главна модела демократије: већински (вестминстерски) и консенсуални (консоцијативни). Оно што најчешће угрожава демократију када су у питању избори и изборни системи јесте манипулација. Ђовани Сартори означио је изборни систем „најманипулативнијим инструментом политике“. Манипулација је посебно изражена у режимима у процесу демократизације који се најчешће означавају као полудемократије или делегативне демократије. Орловић тачно констатује да је тамо где је на делу манипулација битно ко броји гласове а не ко гласа. Када је у питању однос изборних система и демократије битно је изборити принцип да губитници признају када су изгубили изборе и да то јавно саопште. На овај начин избори означавају смрт диктатуре и обезбеђују живот демократије.

У четвртом делу рада „Редизајнирање политичких институција и моделирање изборних система“ (стр. 157–190) аутор се бавио питањем шта су политичке институције, зашто су оне важне, колики је њихов значај за политичке науке, која је разлика између старог и новог институционализма, шта нове демократије могу научити од старих демократија у погледу редизајнирања политичких институција.

Пети део рада „Изборни систем Србије и његове политичке последице“ (стр. 191–224) посвећен је анализи изборног система Србије. Аутор је прво осветлио генезу парламентарних избора у Србији 1990–2014. и „еволуирање изборног система“. Потом је указао на политичке последице изборног система у Србији, настојећи да се идентификују потенцијални проблеми, како би се за њих понудила адекватна решења.

Текст монографије садржи 477 фуснота. Основна литература обухвата 155 консултованих јединица стране и домаће литературе. Од тога, 148 референци су у књигама и часописима а седам извора су нормативна регулатива. Посебна вредност рукописа су табеле, графикони примери дати посебним слогом у квадратима.



Студија професора Орловића је комплексна анализа избора и изборних система и њихових друштвено-политичких последица. Она представља значајан допринос нашим научним сазнањима о изборима и изборним системима у свету и код нас. Ауторови закључци су ваљано образложени, а утемељени су на изворној грађи и проучавању стручне литературе. Број коришћених извора је веома велики, а начин на који су коришћени одговара највишим стандардима критичког мишљења. Поред научне вредности, она има практични значај, јер резултати ауторових истраживања могу бити валидна основа за конкретно решавање отворених питања избора и изборних система у Србији.

Књига професора Орловића значајан је прилог утемељењу демократије и демократских процедура, политичкој науци, посебно емпириској. Такође, корисна је и свим грађанима заинтересованим за политички живот, посебно партијским активистима и институцијама које се баве изборима и прате изборне процесе, новинарима и студентима. Књига је не само научна и стручна, већ има и педагошке квалитете. Она је прилог политичком освешћивању грађана и допринос подизању њихове политичке културе.

Монографија Славише Орловића прегледно излаже карактеристике свих релевантних изборних института и њихово деловање у различитим моделима изборних система. Презентирајући широку лепезу политичких консеквенци коју изборни системи производе у политичком систему, а који често научној и стручној јавности остају скривени, монографија додатно осветљава и попуњава „бела поља“ у српској политикологији у домену псефологије.

2) ОРЛОВИЋ, Славиша. **Партије и партијски системи (Теоријско-аналитички оквир)**, Факултет политичких наука Универзитета у Београду, 2015. стр.

Књига *Партије и партијски системи, теоријско-аналитички оквир* (рецензенти: проф. др Даница Финк-Хафнер, проф. др Ратко Божовић и проф. емеритус, Вукашин Павловић) подељена је на четранест поглавља.

У првом поглављу аутор се бави различитим приступима у проучавању партија, пореклом и настанком партија, њиховим конститутивним елементима, као и улогом и функцијом партија. У другом поглављу разматра различите покушаје разврставања и типологије партија. Трећи део је посвећен утрашњим (не)демократских односима унутар партија. Унутрашњи процеси имају непосредне последице на спољашње исходе. Четврти део анализира финансирање партија и кампања. Само мањина у врху партије има представу одакле долази новац и каква је његово порекло и намена. У петом делу настоји да покаже да се политичке партије у једном друштву тешко могу разумети без увида у његову социјалну структуру. У шестом поглављу бави се теоријом друштвених расцепа. Реч је о друштвеним поделама које деле људе на основу социјално-структуралних карактеристика као што су занимање, статус, религија и етницитет. Дуж тих подела, партије мобилишу и организују бираче. Теорије партијских система, при чему није важан само њихов број, већ њихова веза, интеракција, сарадња, конфликти и укупни односи унутар система, садржина су седмог дела. У осмом делу реч је о партијским идеологијама и програмима. Партије прилагођавају програм у борби за власт, али на опредељивање бирача утичу и други фактори као што је партијска идентификација, лидер, имиџ и друга важна питања. Девети део је посветио односу политичких партија и политичког маркетинга, изборних кампања и медија. Читава компетиција партија, као да се пренела у медије, који врше притисак на политику, диктирају агенду, али утичу и на трансформацију партија. У десетом делу бави се теоријом коалиција и формирањем владе. Проучавање ове теме је у успону јер

понекад коалициони преговори одлучују о томе ко ће владати више него избори. Код формирања владајућих коалиција, неретко се преиначује воља бирача исказана на изборима, што отвара нова питања у теорији демократије. У једанаестом делу говори о међународној сарадњи партија. Сродне партије које деле сличне програме и уверења имају међународну сарадњу и формирају међународне организације. У дванаестом поглављу – недемократске тенденције у партијама и од стране партија, настоји да покаже да се главна политичка моћ скрива у унутрашњим структурама политичких партија, где група људи-олигархија, у оквиру које, један од њих –лидер има кључну позицију, доноси главне политичке одлуке и врши редистрибуцију моћи. У тринаестом поглављу – политичке партије и демократија указује се да политичке партије не могу бити демократскије од контекста у којем делују. Партије су у својој унутрашњој структури пирамидалне и хијерархијске а то значи и недемократске. У последњем, четрнаестом поглављу – будућност партија, даје критички остврт на партије, анализира повремено провејавање негативног односа према њима и сумња у њих и трага за одговором на питање да ли партије имају алтернативу.

Ово је одлична књига о модерним политичким феноменима, за које се 1980-их веровало да су превазиђени, али су добили на актуелности новим развојем догађаја већ са Трећим таласом демократизације који је захватио пост-социјалистичке земље 1980-их и 1990-их. Ова књига пружа преглед класичних радова о партијама и партијским системима, као и инспиративне мисли аутора, које су релевантне не само за студенте политичких наука, већ и за ширу публику.

У студији *Партије и партијски системи* Славиша Орловић показао је аналитички прецизно шта се данас догађа са партијама, почев од њиховог значаја за демократију, преко олигархијских и партократских тенденција са неизбежном позицијом харизматског лидера. Прекорачење њиховог демократског утицаја, аутор критичком доследношћу доводи у питање. По снази аргументације, по релевантности истраживачких сазнања, по аналитичким способностима и по мисаоној синтези, овим делом Орловић се сврстава у најрелевантније истраживаче у нашој политичкој науци.

Овом монографијом о политичким партијама и партијским системима др Славиша Орловић потврђује да је један од наших најтемељитијих познавалаца те материје и да с правом улази у круг најбољих истраживача у тој области. Књига, пребогата вредним садржајем, писана кристално јасним стилем, изложена на врло систематичан и прегледан начин и заснована на најрелевантној светској литератури, представља изузетно значајан допринос нашој политичкој социологији.

- 3) ОРЛОВИЋ, Славиша. **Партијски систем Србије**. У: ОРЛОВИЋ, Славиша (ур.). Партије и избори у Србији : 20 година. Београд: Факултет политичких наука: Центар за демократију: Фондација Фридрих Еберт, 2011, стр. 11-70.

У монографији *Партијски систем Србије* аутор се бави партијским системом Србије у компаративној перспективи. За ову сврху користио је етаблиране теоријске концепте који се примењују у стабилним демократијама и у друштвима у транзицији. Аутор је узео у разматрање социјално-структурне факторе, пре свега, структуру друштвених расцепа (*cleavage*) и институционалне факторе (пре свега, утицај изборног система и облика организације власти, односно, непосредног избора шефа државе). У раду су наглашене специфичности и особености Србије, како у односу на партије и партијске системе на Западу, тако и у односу на државе у региону. Аутор посебно указује како је партијски систем условљен друштвеним окружењем, али и институционалним оквиром у којем партије делују. Ови утицаји су вишеструки, како на природу саме конкуренције, тако и на могућности партија да постигну жељене

циљеве. Број партија у једној земљи расте са различитошћу (*diversity*) социјалне структуре и са пропорционалном изборном структуром (системом), али такође ови ефекти су интерактивни. Пораст пропорционалног изборног система у хомогеном друштву не умножава (увећава) број партија као што то чини у хетерогеним друштвима. Слично томе, пораст различитости социјалне структуре у непропорционалним системима не умножава број партија као што то чини у пропорционалним системима. Дакле, реч је о неопходности институционалиста да придају пажњу и значај социјалној структури (расцепима), као и да они који се баве социјалним расцепима и социјалном структуром (политичком социологијом) придају важност институционалним утицајима на партијску формацију. Институционализованост партијског система је важна за консолидацију демократије, јер нестабилност и непредвидивост актера, смањује не само предиктабилност, већ и извесност курса државе (исток-запад и сл.). Сматра се да се иза генерално ниског рејтинга странака и неповерења у њих крију слабе везе између странака и друштвених група. Недостају посредујући механизми комуникације са друштвеним структурама, слојевима, групама и интересним организацијама. Странке су, у значајној мери, одсечене од посредујућих институција и структура (синдикати, цивилно друштво).

- 4) ОРЛОВИЋ, Славиша. **Политичко представљање националних мањина - Србија у компаративној перспективи.** *Миграцијске и етничке теме*, ISSN 1333-2546, 2011, год. 27, но. 3, стр. 393-417. [COBISS.SR-ID 515704919]

Предмет овога рада је политичко представљање националних мањина с освртом на решења и праксу у Србији. Најпре се разматрају теоријски концепти политичког представљања у подељеним друштвима, затим се наводе упоредна искуства и међународни стандарди. Указује се на различите механизме којима се обезбеђује адекватнија представљеност мањина. Ради обезбеђивања лакшег представљања националних мањина прибегава се одређеним решењима у изборном систему. Уобичајено је да пропорционални изборни систем погодује представљању у подељеним друштвима. Већински систем такође може бити погодан када су мањине територијално концентрисаније. Ако су мањине дисперзирани по читавој територији, онда им већински систем умањује шансе за представљање. Националне мањине у Србији прибегавале су различитим начинима и тактикама да се наметну као представнице својих заједница и помогну представничких тела. Након политичких промена 2000. у значајној је мери унапређен положај националних мањина. Упркос одређеним мањкавостима механизми који обезбеђују адекватнију представљеност националних мањина имају значајну улогу у остваривању мањинских права, омогућавају адекватнију политичку репрезентацију, боље артикулисање интереса, као и већи степен легитимности институција и система. Када су мањине боље интегрисане и акомодирани у систем, већи је степен демократичности друштва.

- 5) ОРЛОВИЋ, Славиша. **Consociational experiments in the Western Balkans: Bosnia and Herzegovina and Macedonia**, *New Balkan Politics*, No.17 - 2015, Skoplje, Makedonija, <http://www.newbalkanpolitics.org.mk/cat/issue-17/140>

У овом тексту кандидат Орловић разматра увођење и функционисање неких од консociјативних елемената у Босни и Херцеговини и Македонији. Ове државе имају заједничко искуство унутар СФРЈ, али су и настале њеним распадом. Заустављање конфликта Дејтонским споразумом 1995. и Охридским споразумом 2001. смирен је сукоб који је резултат дубоких подела ових друштава. БиХ чине сегменти Бошњака,

Срба и Хрвата, што је праћено муслиманском, православном и католичком вероисповешћу. У Македонији су доминантни сегменти Македонаца и Албанаца што је праћено православном и исламском вероисповешћу, као и разликама у језику. Док је и БиХ институционализован висок степен децентрализације два ентитета Федерације и Републике Српске, са федералним елементима, понуђења решења у Македонији остала су у оквирима унитарне државе. Хоризонталну поделу власти карактерише нека сразмерног представљања и *power-sharing*. Дејтонским и Охридским споразумом остала су по страни гаранције заштите права мањим националним заједницама. Избор овог модела дошао је више споља него изнутра. Конституционално-институционални дизајн у овим државама остаје докинут за питања политичке културе и традиције, страсти и емоција на којима се наслања. Решења која су иницирана, пре свега споља, довела су до заустављања конфликта, али нису произвела функционалне државе. На примеру Босне и Херцеговине и Македоније углавном су потврђене одређене критике упућене консоцијативном моделу демократије. Постојање објективних економских проблема, пораст незапослености и корупције, не може се непосредно доводити у везу са консоцијативним аранжманима. Стиче се утисак да је (уставни) патриотизам сведен више на сопствени ентитет или етничку групу, а мање на државу у целини. Превенција конфликта је постигнута. Да се ради о њиховом замрзавању или регулисању, колико су решења (само)одржива показале време.

- 6) ОРЛОВИЋ, Славиша. **The Influence of Electoral System on Party Fragmentation in Serbian Parliament** (str. 91-106), *Serbian Political Thought*, UDK 32 No.1/2015 Year VII Vol. 11. P. ISSN1450-5460

Предмет овог рада је утицај изборног система и других фактора који утичу на високу фрагментацију парламента у Србији. Ни након 25 године од увођења вишепартизма, партијски систем Србије није институционализован. На првим вишепартијским изборима примењиван је већински двокружни систем, а од 1992., на снази је пропорционални систем, са цензусом од 5% и применом Донтове формуле. Од 2011. изборне листе су затворене а мандати се добијају по унапред утврђеном редоследу. Ипак, након последњих избора 2014. године, парламент у Србији ће имати двадесетак партија, синдиката и других организација. Ови субјекти се појављују на листама већих партија или у предизборним колицијама без степенованог цензуса и након уласка у парламент формирају посебан посланички клуб или издвајају свој идентитет што доводи до индиректне парламентаризације и фрагментације парламента. Ово се одражава и на компликовање процеса формирања (коалиционих) влада, али и на начин функционисања парламента. Честе уцене малих партија или промене у понашању актера смањују предвидљивост деловања актера и успоравају су консолидацију демократије у Србији.

- 7) ОРЛОВИЋ, Славиша. **Elections and the Formation of Governments in Serbia 2000-2014**, *The South Slav Journal*, vol. 33, Nos. 3-4 (Autumn 2014), pp. 50-82.

У овом раду аутор анализира парламентарне изборе у Србији политички контекст, и најважнија питања формирања влада у периоду од 2000. до 2014. године. Ово је праћено анализом изборних резултата, природе конкуренције у оквирима пропорционалног изборног система, карактер партијског система, композицију влада и динамику процеса консолидације демократије у Србији. У неконсолидираним демократијама, бирачи се чешће опредељују према партијским лидерима и укупног имиџа које остављају партије него на основу програмских преференци у складу са

њиховим интересима. Велика флукуација бирача и изборна нестабилност воде нестабилности партијског система. У таквим околностима партијски лидер је важнији „бренд“ од политичке партије. Након парламентарних избора 2014. године, Србија показује тенденције ка партијском систему са доминантном странком (СНС) и веома слабом опозицијом чиме је нарушена равнотежа потребна за даљи процес консолидације демократије. Партијски систем у којем се конкуренција одвија са елементима клијентелизма, а мање на основу програмских преференци, лоша је основа за консолидацију демократије.

8) ОРЛОВИЋ, Славиша. **Медији и демократија и/или медиократија**, *Политичка мисао*, Загреб, Хрватска, Вол. 52. Но 3

У овом тексту разматра се однос медија и демократије који није ни једноставан, ни једнозначан. Са једне стране, медији олакшавају грађанима долазак до информација, избор између различитих алтернатива, учествовање у артикулисању и промовисању идеја и интереса, односно креирању јавних политика и надзирање власти. Са друге стране, медији могу бити у служби власти са циљем да се производи пристанак, да се манипулише, дезинформише јавност и више сакрије него открије, да се намећу и мењају теме (спинује). Медијска демократија као колонизација политике помоћу медијског система из темеља мења улогу и начин деловања политичких субјеката. Све већа улога и значај медија доводи до превласти, па чак и владавине медија или путем медија – медиократије, што имплицира да масовни медији, сами по себи, у великој мери утичу на стварање јавног мњења, а тиме и на политичку агенду, као и на обликовање и исходе политика. Медији од политике и политичара захтевају престижизацију и прилађовање новим технологијама и новим формама комуникације.

9) ОРЛОВИЋ, Славиша. **Председник Републике: конституционално-институционалне дилеме**, *Годишњак, Универзитет у Београду Факултет политичких наука*, јун, 2015, Година IX, Број 13, стр. 151-164,

У овом тексту, након двадесет пет година од увођења полупредседничког система (система са непосредно изабраним председником и владом која произилази из већине у парламенту) у Србији и региону, преиспитују се његови учинци, донети и ограничења. У тексту се разматра од чега зависи моћ непосредно изабраног председника (уставна овлашћења, начин избора, да ли је председник партије, да ли његова партија има већину у парламенту). У тексту се објашњава порекло појма и институције, разлоге за увођење, критеријуми на основу којих постоје максималистичка и минималистичка схватања семипрезиденцијализма. У новим демократијама полупредседнички систем има додатне изазове и искушења: „трећи мандат“, одсуство подстицаја током другог мандата који носи потреба реизбора, начин укључености/искључености у креирању политике, као и да ли је непосредно изабрани председник истовремено и председник странке. Аутор указује да би приликом евентуалног редизајнирања ове политичке институције ваљало водити рачуна да је начин избора само једна димензија важна за функционисање овог система. Ништа мање није важно и питање степена надлежности. Кључ је у пажљивој равнотежи моћи у питањима „значајних овлашћења“ између три гране власти, али пре свега између председника државе и премијера.

- 10) ОРЛОВИЋ, Славиша. *Парламент као епицентар демократије*. У: ОРЛОВИЋ, Славиша (ур.). *Искушења парламентаризма*. Београд: Фондација Фридрих Еберт: Центар за демократију, 2013, стр. 27-37. [COBISS.SR-ID 45019151]

Полазиште анализе у овом раду је претпоставка да што је јачи парламент - јача је и демократија и обрнуто. У тексту се разматра однос парламента и грађана (принципал-агент), парламента и владе (релациони однос егzekутиве – легислативе), парламента и независних тела, парламента и лобистичких и интересних група. Парламент има тенденцију да слаби. У новим демократијама проблеми су израженији јер институције нису консолидоване, а грађани нису навукнути да се подвргавају правилима. Парламент је централна институција у систему владавине, само у теорији, али не и у пракси. На делу је очигледна тенденција супрематије егzekутиве (превласти извршне власти). Парламент све мање контролише своју агенду (дневни ред), под притиском је моћних лоби група - формалних и неформалних, постоји општи тренд смањења степена поверења грађана у парламент. Парламент је јак само у Уставу, али уставна и реална моћ парламента не кореспондирају. За обављање улоге - повезивања и представљања, парламент служи као “агент” грађана које представљају и очекује се да делује у њиховом интересу. Агент обавља улогу у име неког – „принципала“. У другој улози – надзора и контроле, легислативе постају “принципали”, јер посматрају, надзиру и контролишу извршну власт (коју су најчешће изабрали). У обављању треће улоге – доношење закона и стварања политика, парламент може бити и принципал и агент. Парламент је увек посредник између грађана и извршне власти. Начелно, у том односу доминирају два модела: подела власти (*separation of powers*), стопљеност власти (*fused powers*). Обзиром да је парламент једино тело легитимно да доноси законе, аутор указује на потребу смањивања тенденције независних, нарочито регулаторних тела да се на њих преноси, или да преузимају део надлежности парламента. Парламентарцима, једнако је стало до гласова, као и до интереса, међутим, „моћ лобија и моћ бирача често вуку у супротним правцима, али правац који изабере политичари мора бити под утицајем оба“ (Iain McLean). Учинак и унутрашњи капацитети парламента умногоме зависе од спољне стабилности система у коме делују. Задатак да се поврати аутономије посланика и достојанства парламента, није нимало лак, нарочито у околностима када се у условима глобализације и мешовитих суверенитета један део државне, а самим тим и парламентарне моћи прелива, како на супердржавне (услед европеизације), тако и на субдржавне институције (услед децентрализације), под императивима споља и изнутра.

- 11) ORLOVIĆ, Slaviša. *Constitutional, political and institutional framework of the National assembly of the Republic of Serbia*. u: *Comparative Analysis of Democratic Performances of the Parliaments of Serbia, Bosnia and Herzegovina and Montenegro*. Belgrade: University, Faculty of Political Sciences, Centre for Democracy; Sarajevo: Sarajevo Open Centre; Podgorica: Faculty of Political Science, University, 2013, str. 17-46. [COBISS.SR-ID [515247191](#)]

Кандидат је уредио публикацију *Comparative Analysis of Democratic Performances of the Parliaments of Serbia, Bosnia and Herzegovina and Montenegro* на енглеском и *Компаративна анализа демократских перформанси парламената Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе* на српском језику, које су резултат је истоименог једногодишњег истраживачког пројекта. Пројекат је финансиран у оквиру ширег регионалног пројекта „Политичке, друштвене и економске промене на Западном

Балкану“ у оквиру Програма за промоцију регионалног истраживања Западног Балкана (РРПП), који води Универзитет у Фрибургу, уз финансијску подршку Швајцарске агенције за развој и сарадњу (СДЦ).

У овој студији, кандидат је аутор уводног текста *Constitutional, political and institutional framework of the National assembly of the Republic of Serbia* (Уставни, политички и институционални оквир Народне скупштине Републике Србије), и коаутор *Concluding remarks* (Закључних разматрања). У свом уводном тексту, аутор је анализирао уставну структуру, облик организације власти, као и облик државне организације у Србији како би контекстуализовао положај Народне скупштине Републике Србије. Обрађена су питања изборног и партијског система, јер они непосредно утичу на обликовање парламената. Такође, анализирани су и интерне карактеристике парламената (број посланика, једнодомност и број парламентарних одбора).

Обзиром да се функционисање парламента најбоље огледа у остваривању његових основних функција, у емпиријском делу истраживања, акценат је стављен на две важне надлежности парламента - законодавну и контролну. Истраживачки фокус, осим на ове две функције, био је усмерен на анализу транспарентности у раду парламента и утицај међународних актера. Ефикасно и ефективно вршење ових надлежности доприноси већој демократичности друштва и квалитетнијим законима, док контрола рада извршне власти може да допринесе повећању политичке одговорности, подели моћи и међусобном ограничавању грана власти, смањењу корупције и квалитетнијем раду владе. С друге стране, транспарентност парламента указује на квалитет представничке функције односно комуникацију парламента са грађанима и говори о томе колико је сам парламент одговоран и отворен према гласачима који су га изабрали. Такође, транспарентност рада омогућује актерима цивилног друштва да учествују у процесу доношења одлука и да контролишу рад парламента чиме се повећава демократичност система. Утицај међународних актера на рад парламента је нарочито запостављен у домаћим истраживањима, а посебно је значајан имајући у виду да је Србија на путу ка чланству у ЕУ. Поред тога, сарадња парламената са међународним организацијама је све интензивнија, а њихов утицај је посебно видљив у унапређењу капацитета посланика и служби парламента. Истраживање је обухватило анализу садржаја устава, закона, пословника и других докумената који уређују позицију и функционисање парламента, извештаје о раду, анализе релевантних интернет садржаја и коначно дубинских интервјуа са народним посланицима и представницима међународних организација које су до сада на различитим пројектима сарађивале са скупштином Србије.

- 12) ORLOVIĆ, Slaviša. *Development of Civil Society in Serbia since 1980s*, u: *Development of Civil Society in Countries in the Territory of former Yugoslavia since 1980s*, Edited by Danica Fink-Hafner, Faculty of Social Sciences (Fakulteta za društvene vede), Ljubljana, 2015, ISBN 978-961-235-728-3

У Србији, као и у другим државама у окружењу (Пољска, Мађарска, Чешка и Словенија) цивилно друштво одиграо је врло важну, не само друштвену него и политичку улогу у процесу политичких промена. Препреке и потешкоће које су се испречиле на путу успостављања цивилног друштва, добрим делом спутавале су и процес демократизације у целини. Један део тих разлога је историјско-културолошке природе и произилази из "колективне меморије" у којој преовлађује уверење о потреби јаке државе, а не цивилног друштва. Цивилно друштво у Србији, упркос својим слабостима у иницијалној фази, дало је значајан допринос у сазревању грађана и изградњи демократске политичке културе, почев од генералних питања: подизање



нивоа политичке културе; ослобађање грађана (од страха, репресије, равнодушноности, безнадежности); промоција грађанина као политичког субјекта; уверење да су мирне промене могуће; успостављање везе између грађана и државе; активност грађана у периоду између избора; неговање јавног духа и слободне и независне јавности; успостављање "паралелног поретка цивилног друштва"; очување и увећање енергије за демократију, за промене (нпр. протест 96/97) и у грађанском образовању. Након политичких промена 2000. када се цивилни сектор успео до највиших узвишења, уследило је сплашњавање ентузијазма, губитак енергије и слабљење капацитета. Две групе фактора битно су се одразиле на активности цивилног друштва у Србији након 2000. Најпре, значајан број активиста из цивилног сектора „размештен је на високе положаје“ и инкорпориран и владине структуре. И друго, овај период обележен је великом зависношћу од страних фондова као и ривалство међу актерима за стране донаторе. Цивилно друштво може да игра важну улогу у процесу европских интеграција. Ова улога има политички аспект (мобилизација грађана за европске вредности, промовисање предности европских интеграција, итд) и економско-институционални аспект (јачање капацитета за оптимално коришћење расположивих ЕУ фондова). Демократија не може опстати ако је не подупре снажна грађанска култура и не подржавају грађани одани идеалима, као што су владавина права, слобода појединца, слободна и отворена расправа, владавина већине и заштита мањина. У том смислу цивилно друштво и демократија подстичу једно друго.

## V ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

Славиша Орловић, у досадашњој академској каријери објавио је укупно седамдесет седам научних радова, међу којима и шест књига, од којих су два уџбеника (*Политички живот Србије* и *Партије и партијски системи*) и две публикације (*Парламент и грађани*, *Јавна слушања*), уредио је седам зборника радова (од којих је један међународни на енглеском језику) и два тематска броја часописа. Две књиге Славише Орловића су награђене и то: књига *Таоци политике 2003-2013*, награда „Десимир Тошић“ Службеног гласника 2012. године и књига: *Изборни бумеранг, Политичке последице изборних система*, 2016. године, Награду Града Београда за 2015. годину у друштвеним и хуманистичким наукама.

Од претходног избора у звање до сада кандидат је објавио укупно тридесет шест радова, од тога две монографије (један уџбеник), седам чланака у научним часописима, осам излагања са међународних научних скупова и конференција и девет радова са домаћих научних конференција, као и резултата рада на научним пројектима и уредио четири зборника радова и два тематска броја часописа.

Кандидат је учествовао на шеснаест међународних конференција и десет домаћих научних скупова, на којима је излагао радове из области политичких партија, избора и изборних система, парламентаризма и политичког представљања, цивилног друштва и проблема демократије.

Списак објављених радова као и њихова анализа дају слику о значајном доприносу кандидата питањима којима се бавио.



### Учествовао је на следећим међународним конференцијама:

Међународна научна конференција: Годишњи скуп политиколога Словеније, Порторож, 01-04. Јуни 2011, Реферат: *Consolidation of Democracy: A Comparison of Slovenia and Serbia* (Консолидација демократије: компарација Словеније и Србије)

Међународна научна конференција: Двадесет година мањинске политике у Хрватској у компаративној перспективи Југоисточне Еуропе, Бегово раздоље, Хрватска, 19-22. 05. 2011. Реферат: Политичко представљање националних мањина - Србија у компаративној перспективи

Међународна научна конференција: CEPSA (Central European Political Science Association) Annual Conference 2012, Crisis and Governance in East Central Europe, Budapest 26-27 October, 2012. Реферат: *The influence of electoral system on party fragmentation in Serbian Parliament*

Међународна научна конференција: одржана 28. и 29. септембра 2012. године у Београду, Факултет политичких наука Универзитета у Београду, Реферат: Уставни, политички и институционални оквир парламента у Србији, Реферат: Демократске перформансе парламента Србије Босне и Херцеговине и Црне Горе

Међународна научна конференција: "Изградња стабилности и друштвеног консензуса у постсоцијалистичким земљама" (*Building stability and social consensus in post-communist societies*), Медитерански политиколошки сусрети у организацији Факултета политичких наука из Подгорице, Бар, Црна Гора, 14-16 јуни 2012. Реферат: Институционализација партијског система и консолидација демократије

Међународна научна конференција: „*Political Culture In a focus of Political Sciences*”, Годишњи скуп политиколога Словеније, Порторож, 31.05.- 02.06. 2012. Реферат: Политичка култура на простору бивше Југославије: Србија

Међународна научна конференција: AcadEU Conference, 23 November 2013. Ljubljana, Slovenija, (Link AcadEU: <http://www.mednarodni-odnosi.si/acadeu/index.php>), Roundtable: *The Europeanisation of Civil Society in the Former Yugoslav Republics*, Chair: Danica Fink-Hafner, University of Ljubljana, Реферат: *Europeanisation of Civil Society in Serbia*

Међународна научна конференција: Националне мањине у демократским друштвима, у организацији Центра за међународне и сигурносне студије Факултета политичких знаности Свеучилишта у Загребу одржан од 16. до 19. 05. 2013. године, Бриони, Хрватска, Реферат: Елементи консенсуалне демократије на простору Западног Балкана

Међународна научна конференција: The Luxembourg Institute for European and International Studies, and The Anglo-Serbian Society, Belgrade in collaboration with the Centre for Democracy of the Faculty of Political Science organize a *Conference on Devising a viable future for the area of former Yugoslavia*, 21- 22 June 2013. Aero Club, Belgrade, Serbia, Реферат: *The disintegration of former Yugoslavia and the process of EU integration*

Међународна научна конференција: Сабор политиколога, Устави у времену кризе: Постјугословенска перспектива, Факултет политичких наука, Београд, 27 - 28. септембар 2014. године

Međunarodna naučna konferencija: *Development of Civil Society in Countries in the Territory of former Yugoslavia since 1980s*, Faculty of Social Sciences (Fakulteta za društvene vede), Ljubljana, 4<sup>th</sup> July 2014.

Međunarodna naučna konferencija: *Balkan Comparative Electoral Study: Impact of Personal Vote on Internal Party Democracy*, Regional Research Promotion Programme, CEMI, Centar za demokratiju, FPN Beograd, Podgorica, 13-14.09.2014.

Međunarodna naučna konferencija: *Network into Civil Society in Former Yugoslavia Successor States*, 7<sup>th</sup> and 8<sup>th</sup> October 2015, Faculty of Social Sciences, Kardeljeva ploščad 5, Ljubljana, Slovenija

Међународна научна конференција: Националне мањине у демократским друштвима, Остваривање мањинских права у времену кризе, 21.-24.05. 2015, Бриони, Хрватска

Међународна научна конференција: Социјална демократија у Европи и концепт “доброг друштва”, 20-21.11.2015. Београд, Центар за демократију Факултета политичких наука Универзитета у Београду и Фондација Фридрих Еберт

Међународна научна конференција: Стање и перспективе мултикултурализма у Србији и државама региона, 20-21.11.2015. Српска академија наука и уметности, Београд

**У погледу појединачно прописаних услова за избор у звање у складу са Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду кандидат их је испунио на следећи начин:**

1. Кандидат поседује степен доктора политичких наука који је стекао 2006. на Факултету политичких наука Универзитета у Београду одбраном докторске дисертације под насловом *Политичке партије и развој демократије*.
2. Позитивна оцена педагошког рада добијена у студентској анкети на предметима: *Политичка социологија; Партије и партијски системи* на основним студијама, као и на предметима: *Политички живот Србије; Парламентаризам; Политичке партије и избори* на мастер студијама.
3. Кандидат има пет радова у часописима предвиђеним критеријумима за стицање звања наставника Универзитета у Београду.
4. Научна монографија/књига, односно уџбеник или критичка монографска публикација: Кандидат има објављене две научне монографије.
5. Најмање два рада објављена након избор у звање ванредног професора у водећем часопису националног значаја у одређеној научној области: кандидат има два рада објављена у водећим часописима националног значаја.
6. Најмање два рада са међународног научног скупа објављена у целини: Кандидат је објавио осам радова на различитим међународним скуповима и објављена у целини.

7. Најмање два рада са научног скупа националног значаја објављена у целини: кандидат је објавио девет радова са скупова националних значаја објављена у целини.

8. Уређивање тематског зборника радова/ часописа. После избора у звање ванредног професора кандидат је приредио четири тематских зборника: *Партије и избори у Србији : 20 година*; *Избори и формирање Владе у Србији 2012.*; *Comparative Analysis of Democratic Performances of the Parliaments of Serbia, Bosnia and Herzegovina and Montenegro* (и на српском језику: *Демократске перформансе парламената Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе*); и *Искушења парламентаризма*. Уредио је два тематска броја часописа Политички живот: *Националне мањине у демократским друштвима* (са међународне научне конференције , Бриони, Хрватска) и *Председнички избори у САД 2012.*

9. Чланство у уређивачким одборима домаћих и међународних часописа, скупова и струковних удружења, или предавање по позиву на универзитетима у иностранству. Славиша Орловић је главни уредник часописа за анализу политике *Политички живот*, Факултет политичких наука - Центар за демократију.

Члан је редакције часописа *Култура полиса* (М51), Нови Сад. Био је члан руководства Удружења за политичке науке Србије и председник Удружења фулбрајтових стипендиста Србије (2012-2014).

Кандидат је предавао по позиву у иностранству на: Универзитет у Канзасу (2004), University College London (UCL, 2006), Факултет политичких наука Универзитета у Сарајеву - Парламентарне студије (мастер, 2009.), Међународна летња школа мањинских права, Медулин, Хрватска (2012.), и на Факултету политичких наука Универзитета у Сарајеву - Политичко представљање (Докторске студије, 2012/13.)

10. Менторство, односно чланство у комисијама за израду докторског рада. Кандидат Орловић је ментор за израду четири докторска рада и члан комисије за одбрану доктората на Факултету политичких наука и Филозофском факултету у Новом Саду.

11. Менторство, односно чланство у комисијама за израду завршног рада на специјалистичким и дипломским академским студијама. Био је ментор једног магистарског, једног специјалистичког и седамнаест мастер радова, као и тридесет дипломских радова на Факултету политичких наука у Београду и једног мастер рада на Факултету политичких наука у Сарајеву.

### Табеларни приказ

Број бодова према ближим критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду	Радови кандидата
1) Најмање два рада објављена после избора у звање ванредног професора у научним часописима са SCI, ANCI, ERIH или листе престижних светских часописа за поједине научне области коју утврђује Универзитет на предлог факултета, или најмање три рада објављена у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком. Кандидат је такође испунио овај услов ако је објавио један рад у часопису са SCI листе, односно у часопису са SSCI, ANCI, ERIH или листе престижних светских часописа за поједине научне области коју утврђује Универзитет на предлог факултета и два рада објављена у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком. <b>Критеријум 2</b>	<b>5</b>
2) Научна монографија/књига односно уџбеник или критичка монографска публикација. <b>Критеријум 1</b>	<b>2</b>
3) Најмање два рада објављена након избора у звање ванредног професора у водећем часопису националног значаја у одређеној научној области <b>Критеријум 2</b>	<b>2</b>
4) Најмање два рада са међународног научног скупа објављена у целини <b>Критеријум 2</b>	<b>8</b>
5) Најмање два рада са научног скупа националног значаја објављена у целини, или један рад са научног скупа националног значаја објављена у целини и уређивање тематског зборника радова односно часописа. <b>Критеријум 2</b>	<b>9</b>
6) Уређивање тематских зборника радова/часописа	<b>6 (4 зборника и 2 тематска часописа)</b>
7) Чланство у уређивачким одборима домаћих и међународних часописа, скупова и струковних удружења, или предавање по позиву на универзитетима у иностранству	<b>организовао 3 међународне конференције уредник 1 часописа члан редакције 1 часописа</b>
8) Менторство односно чланство у комисијама за израду докторског рада	<b>4</b>
9) Менторство односно чланство у комисијама за израду завршног рада на специјалистичким и дипломским академским студијама	<b>1 магистарски 1 специјалистички 18 мастер 30 дипломских</b>

Кандидат је испунио све услове предвиђене Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, предвиђене за избор у звање редовног

професора и то тако што по сваком предвиђеном критеријуму има већи број референци.

## **VI ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ НАУЧНО-НАСТАВНОГ ПОДМЛАТКА**

После избора у звање ванредног професора, Славиша Орловић је ментор за израду докторске дисертације за четири кандидата и то двојици кандидата који су магистрирали по старом програму (магистри) и двојици кандидата по новом програму докторских студија. Кандидат је био ко-ментор једном докторанту у оквиру докторске размене Erasmus Mundus Partnerships. Био је члан комисије за одбрану докторског рада на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду.

Учествовао је као члан комисије за избор у звање доцента два пута и то једном на Факултету политичких наука Универзитета у Београду и једном на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду.

Био је ментор за израду једног магистарског рада, једног специјалистичког рада.

Седамнаест пута био је ментор за израду мастер рада на Факултету политичких наука Универзитета у Београду и једном на Факултету политичких наука Универзитета у Сарајеву.

Учествовао је у неколико комисија за одбрану мастер радова. Био је ментор з израду преко тридесет дипломских радова.

## **VII ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА ПЕДАГОШКОГ РАДА**

Кандидат Славиша Орловић је у звању ванредног професора на Факултету политичких наука за област – Политиколошко-социолошке студије, где предаје следеће предмете: на основним студијама - Политичка социологија, Партије и партијски системи. На мастер студијама: Политичке партије и избори (стара акредитација), Политичке партије и идеологије (реакредитација), Политички живот Србије, Парламентаризам (стара акредитација), Теорија и модели демократије (стара акредитација), Парламентаризам и модели демократије (реакредитација). На докторским студијама предаје предмете: Цивилно друштво, партије и избори (стара акредитација), Репрезентација и политичке институције (реакредитација).

Кандидат Орловић најпре је био ангажован у настави 2001/2002. на предмету Општа социологија на Факултету политичких наука (код проф. др Чедомира Чупића). Предавао је 2002. на Међународној летњој школи демократије - *Consolidation of New Democracies* у Петровцу (Црна Гора). Има вишегодишњу сарадњу са Београдским фондом за политичку изузетност, Европским покретом у Србији, Грађанским иницијативама, Фондацијом Фридрих Еберт, Фондацијом Конрад Аденауер, NDI, Fondacijom Heinrich Böll, Hanns Seidel Stiftung, ОЕБС, UNDP, Београдском отвореном школом. У периоду 2006-2010 био је Експерт-консултант Програма Уједињених нација за развој (UNDP).

У периоду 2010-2014 предавао је на Дипломатској академија (Министарства иностраних послова, Владе РС) предмет - Основи политичког и привредног система Републике Србије.

На другим факултетима у Србији предавао је 2008-2009 на Медицинском факултету Универзитета у Београду, у оквиру програма мастера из Здравствене

политике и менаџмента, а 2011. на Правном Факултету Универзитета у Београду, по позиву, на предмету Политички систем (мастер)., Проф. др Јовица Тркуља (мастер).

**Кандитат је предавао у иностранству:** 2004. Универзитет у Канзасу; 2006. University College London (UCL); 2009. Факултет политичких наука у Сарајеву - Парламентарне студије (мастер); 2012. Међународна летња школа мањинских права, Медулин, Хрватска; 2012/13. Факултет политичких наука у Сарајеву - Политичко представљање (Докторске студије).

**Вредновање педагошког рада наставника:**

Шк. 2012/2013 пролећни семестар

Предмет: Политички живот Србије, укупна просечна оцена 4,76

Политичка социологија 4,45

Шк. 2013/2014 летњи семестар

Предмет: Политичка социологија, 4,11

Шк. 2013/2014 јесењи семестар

Предмет: Партије и партијски системи, 4,29

Парламентаризам 4,54

Политичке партије и избори, 4,73

## **VIII ДОПРИНОС АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ**

Др Славиша Орловић је уредник едиције КАТЕДРА Факултета политичких наука Универзитета у Београду, у оквиру које су преведена четири светска уџбеника увршћена у акредитацију Факултета политичких наука:

(1. Rod Hague i Martin Harrop, *Упоредна владавина и политика, увод*, (*Comparative Government and Politics. An Introduction*), Palgrave Macmillan;

2. Eric P. Louw, *Медију и политички процес* (*The Media and Political Process*), SAGE Publications Ltd ;

3. Alexander Wendt, *Друштвена теорија међународне политике*, (*Social Theory of International Politics*). Cambridge: Cambridge University Press.;

4. Paul Spicker, *Social Policy: Themes and Approaches*, Policy Press, Cambridge University Press)

Уредник је у издавачкој кући Службени гласник за област Друштво и наука.

Славиша Орловић је већ неколико година ко-руководилац Центра за демократију Факултета политичких наука у оквиру којег је организовао значајан број домаћих и међународних научних конференција које су резултирале штампањем зборника радова. Покренуо је и уредник је часописа *Политички живот*. Био је продекан Факултета политичких наука од 2012. до 2014. године. Члан је управног одбора Задужбине Калинић Универзитета у Београду. Вишегодишњи је колумниста листа Политика (2003-2014), и повремено Блица и НИН-а. За колумне је добио награду Десимир Тошић и штампана му је књига *Таоци политике* 2003-2013.

Члан Високог службеничког савета Владе Републике Србије.

## IX ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Комисија констатује да се др Славиша Орловић, ванредни професор на Факултету политичких наука Универзитета у Београду једини јавио на конкурс за избор у звање ванредног или редовног професора за ужу научну област политиколошке-социолошке студије, објављен у издању Националне службе за запошљавање „Послови“ број 654-655, од 30.12.2015. године. На основу приложене документације Комисија даје следећу закључну оцену:

1. Кандидат др Славиша Орловић је у протеклих тринаест година рада у звању предавача на Факултету политичких наука Универзитета у Београду (као асистент магистар, доцент и ванредни професор) стекао важно педагошко искуство. У претходном периоду изводио је наставу на сва три степена (основне, мастер и докторске студије) студија.

2. Комисија закључује да је кандидат дао важан допринос у научно-истраживачком раду и да је значајан део његових радова објављен на енглеском језику. Објављени радови спадају у домен предмета које предаје на сва три степена на Факултету политичких наука. У претходном периоду Министарство науке је класификовало кандидата у највиши ранг А1. Радови кандидата објављени после избора за ванредног професора потврђују да испуњава законом предвиђена мерила за избор у звање редовног професора.

3. Кандидат је не само учествовао на бројним конференцијама већ је и коорганизовао три међународне конференције у Београду, а активно учествује у уређивању два научна часописа и две важне едиције (у Службеном гласнику и на Факултету политичких наука Универзитета у Београду). Поред тога имао је стручна усавршавања и преважачке активности на страним универзитетима.

4. Педагошки рад др Славише Орловића оцењен је високим оценама.

5. Кандидат је дао истакнути допринос академској и широј заједници бројним дужностима које је обављао или још увек обавља, а обављање појединих од ових дужности као што је место уредника за област Друштво и држава у Службеном гласнику посебно је релевантно за промоцију универзитетских издања у условима када су друге издавачке куће више посвећене искључиво профитним издањима.

Комисија има част да закључи да кандидат др Славиша Орловић, ванредни професор, **испуњава све законом прописане услове и универзитетске критеријуме за избор у звање редовног професора**. Комисија предлаже Изборном већу Факултета политичких наука Универзитета у Београду **да изабере др Славишу Орловића, ванредног професора, у звање редовног професора за ужу научну област политиколошко-социолошке студије**.

Београд, 24. март 2016. године

Чланови Комисије:

---

**Проф. емеритус др Вукашин Павловић**, Факултет политичких наука Универзитета у Београду, председник Комисије

---

**Проф. др Чедомир Чупић**, Факултет политичких наука Универзитета у Београду

---

**Проф. др Милан Јовановић**, Факултет политичких наука Универзитета у Београду

---

**Проф. др Зоран Стојиљковић**, Факултет политичких наука Универзитета у Београду

---

**Проф. др Јовица Тркуља**, Правни факултет Универзитета у Београду